

העולם הפיננסי בישראל והאיגוח

הרצאת נגיד בנק ישראל, פרופ' אמיר ירון בכנס בנושא איגוח

יולי 2021 |

ה - Ecosystem הפיננסי בישראל

המלצות בנק ישראל לפיתוח המערכת הפיננסית

האיגוח: כלי משלים לצעדי מדיניות להגדלת היצע האשראי

ה - Ecosystem

הפיננסי בישראל

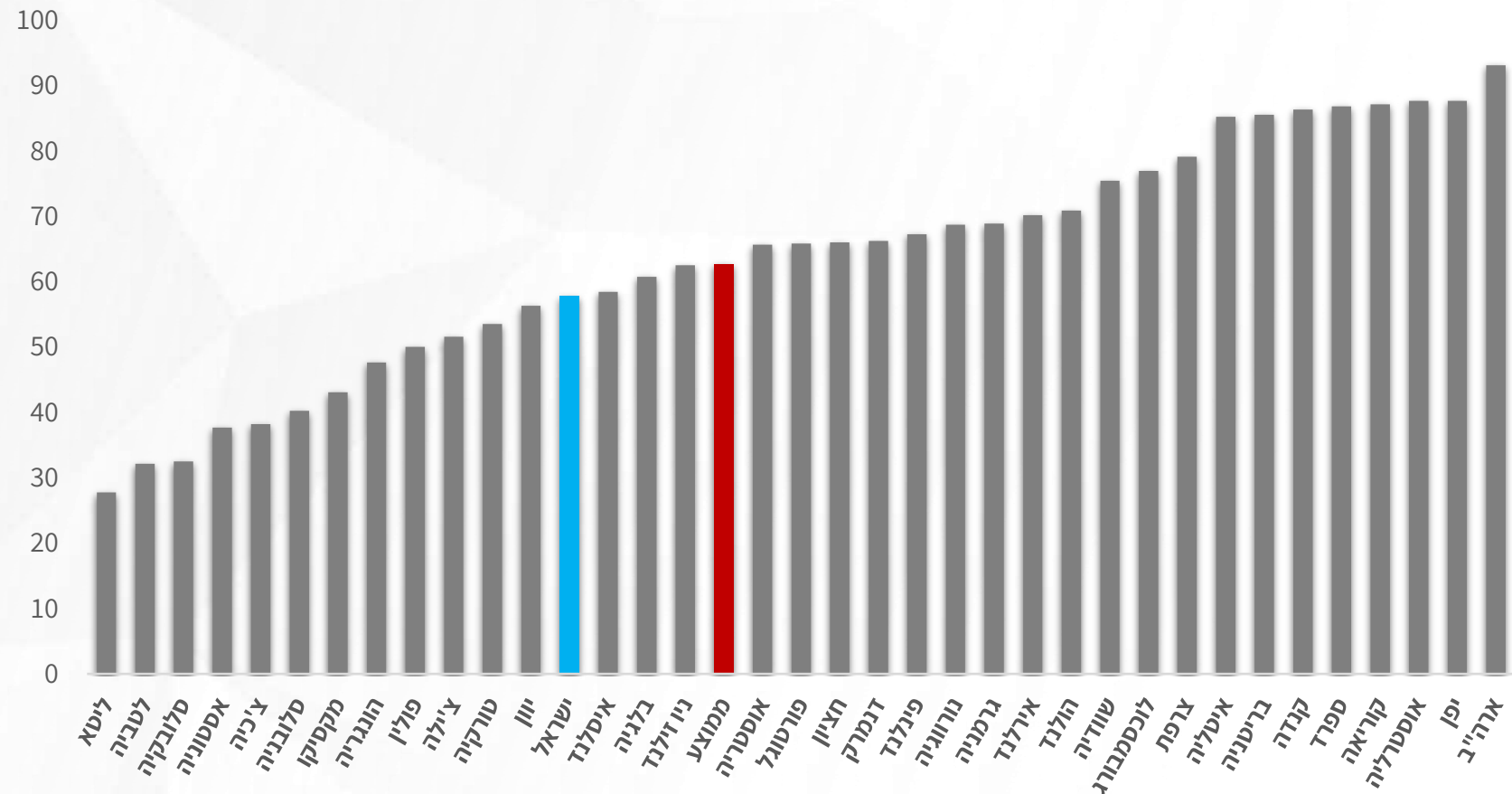

רמת הפיתוח הפיננסית נמוכה בהשוואה בין-לאומית

קריטריונים למדד

CATEGORY	INDICATOR
Financial Institutions	
Depth	Private-sector credit to GDP
	Pension fund assets to GDP
	Mutual fund assets to GDP
	Insurance premiums, life and non-life to GDP
Access	Bank branches per 100,000 adults
	ATMs per 100,000 adults
Efficiency	Net interest margin
	Lending-deposits spread
	Non-interest income to total income
	Overhead costs to total assets
	Return on assets
	Return on equity
Financial Markets	
Depth	Stock market capitalization to GDP
	Stocks traded to GDP
	International debt securities of government to GDP
	Total debt securities of financial corporations to GDP
	Total debt securities of nonfinancial corporations to GDP
Access	Percent of market capitalization outside of top 10 largest companies
	Total number of issuers of debt (domestic and external, nonfinancial and financial corporations)
Efficiency	Stock market turnover ratio (stocks traded to capitalization)

מדד פיתוח פיננסי

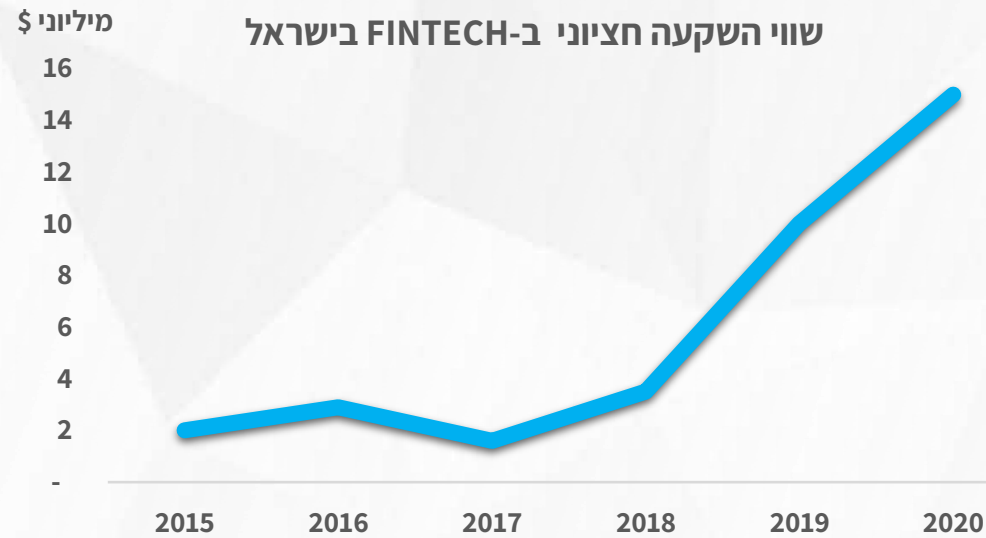
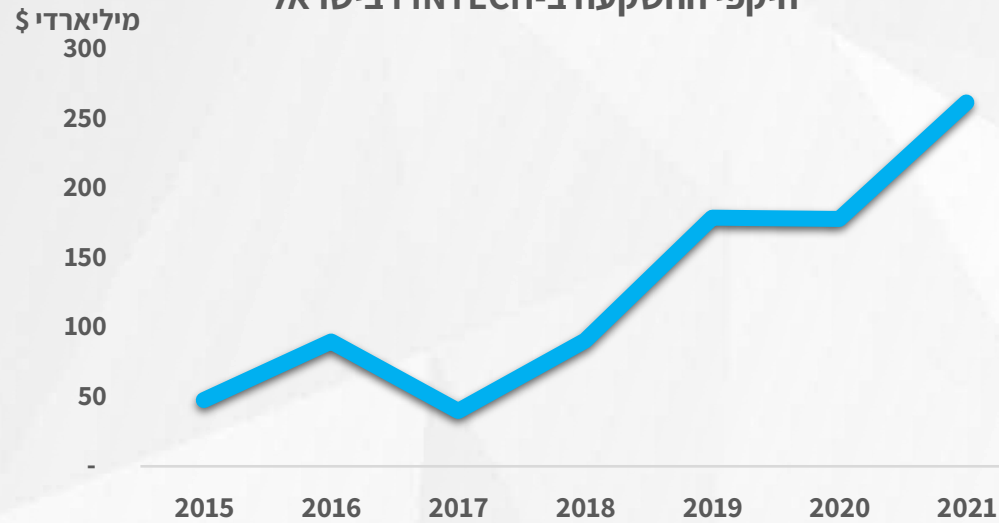

מקור: IMF

תעשיית הפינטק בישראל היא מהמובילות בעולם

היקפי ההשקעה ב-FINTECH בישראל

- כ-530 חברות פעילות

- כ-40 מרכזי מו"פ

- 1.78 מיליארד \$ – השקעות הון ב-2021

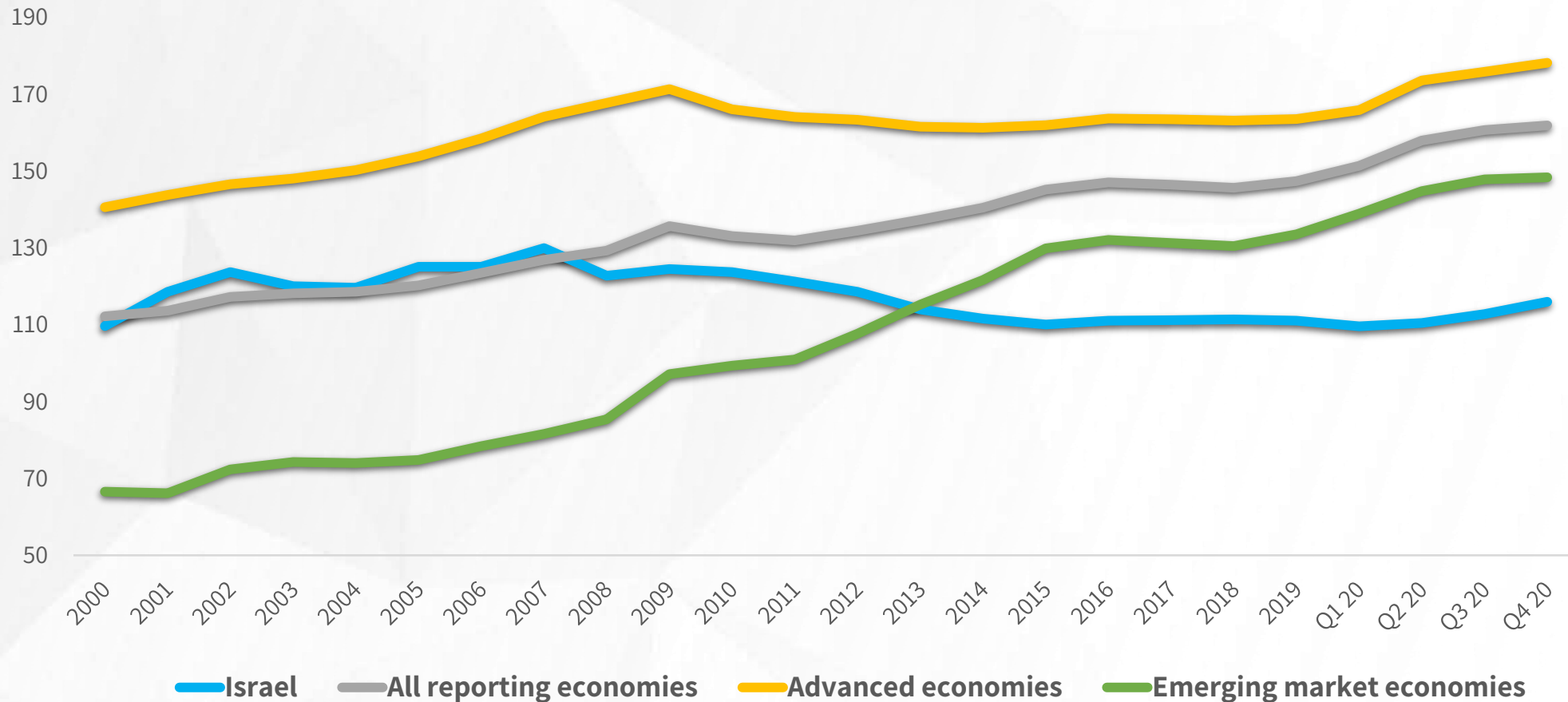
- 15 מיליון \$ – שווי עסקה חציוני ב-2021

- 70% מגיוסי ההון ב-2019 הגיע ממשקיעים זרים

יתרת האשראי בישראל נמוכה בהשוואה בין לאומית

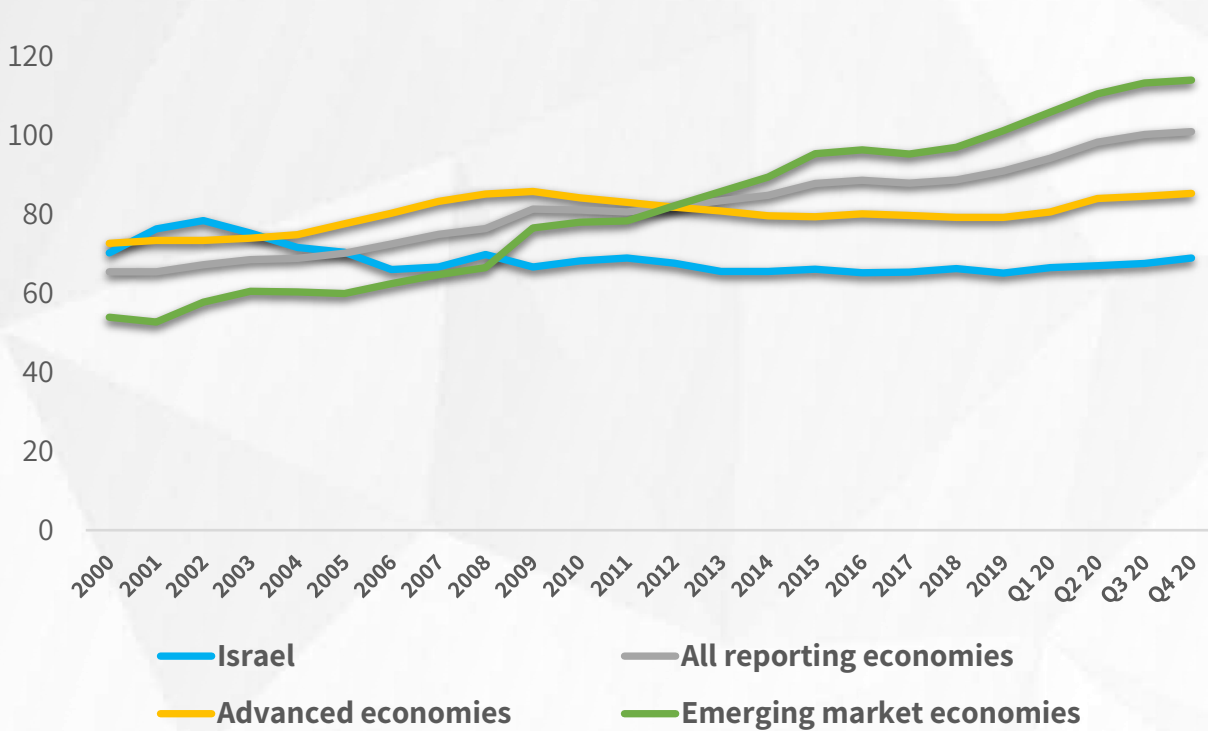
סך האשראי למגזר הפרטי (שאינו פיננסי) ביחס לתוצר

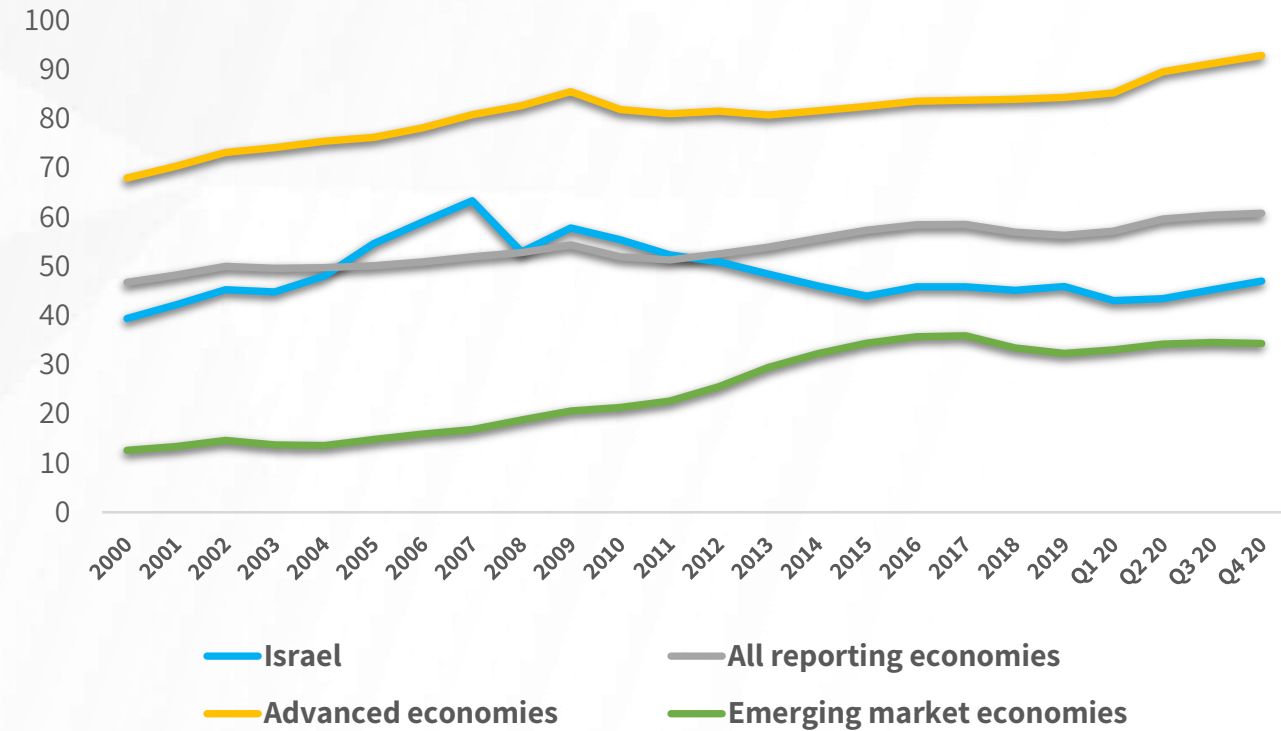

הפערים קיימים גם במגזר הבנקאי וגם בחוץ-בנקאי

סך האשראי הבנקאי למגזר הפרטי (שאינו פיננסי) ביחס לתוצר

סך האשראי החוץ-בנקאי למגזר הפרטי (שאינו פיננסי) ביחס לתוצר

המלצות בנק ישראל לפיתוח

המערכת הפיננסית

אסטרטגיה כלכלית לאחר הקורונה

ארבעה צירי פעולה אסטרטגיים בתחומי הכלכלה הריאלית והפיננסית:

אסטרטגיה כלכלית לאחר הקורונה

ארבעה צירי פעולה אסטרטגיים בתחומי הכלכלה הריאלית והפיננסית:

מתוך המסמך האסטרטגי שהוכן בבנק ישראל

קידום חוק האיגוח

1

שיפור נגישות האשראי ל-SMEs בישראל

2

קידום החקיקה בנושא בנקאות פתוחה בישראל

3

מיסוד שוק ריביות הסמן בישראל וקידום שוק הריפו

4

מעבר למיסוי נומינלי אחיד על רווחי הון וריבית

5

הסרת חסמים בשוק הפקטורינג

6

הגברת הנזילות בבורסה לניירות הערך

7

מערך התשלומים ואמצעי תשלום מתקדמים

8

יצירת
שווקים
חדשים והסרת
חסמים ועיוותים
מהמערכת
הפיננסית

מתוך המסמך האסטרטגי שהוכן בבנק ישראל

קידום חוק האיגוח

1

שיפור נגישות האשראי ל-SMEs בישראל

2

קידום החקיקה בנושא בנקאות פתוחה בישראל

3

מיסוד שוק ריביות הסמן בישראל וקידום שוק הריפו

4

מעבר למיסוי נומינלי אחיד על רווחי הון וריבית

5

הסרת חסמים בשוק הפקטורינג

6

הגברת הנזילות בבורסה לניירות הערך

7

מערך התשלומים ואמצעי תשלום מתקדמים

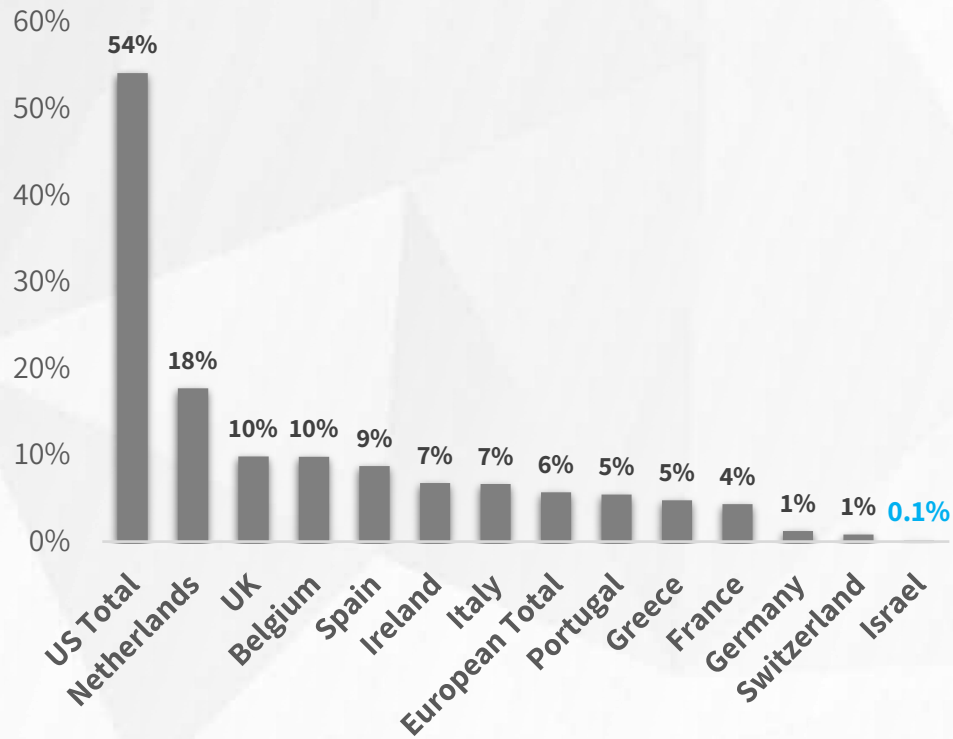
8

יצירת
שווקים
חדשים והסרת
חסמים ועיוותים
מהמערכת
הפיננסית

*בנק / חברה ריאלית (השכרת רכב)
/עסקים קטנים/ עיריות

היקף שוק האיגוח כאחוז מהתוצר

המקור: World Bank, AFMA - Association for Financial Markets in Europe

יש לפעול קידום תהליך חקיקה של חוק האיגוח, שיאפשר:

- פיזור סיכונים יעיל יותר בכלכלה
- הרחבת אפיקי ההשקעה של המוסדיים בשוק המקומי
- פיתוח שוק האשראי החוץ-בנקאי והוזלת מקורות המימון
- אפשרות לפינוי הון במערכת הבנקאית במטרה שיוקצה, בין היתר, למימון של עסקים קטנים ובינוניים.

סוגיות עיקריות בקידום תקין של תהליך איגוח

- חשיבות להגדרה המשפטית של "מכר אמיתי" (True Sale)
- הגבלת איגוחים של נכסים מאוגחים
- חובת דיווח שוטפת על מצב הבטוחות
- סיכון מוסרי (Moral Hazard) - Adverse Selection

למרות משבר 2008, גופים בין-לאומיים רבים מסכימים כי איגוח המלווה ברגולציה איכותית, אינו

יוצר סיכונים פיננסיים נרחבים. עם זאת, נכון לנקוט בעמדה שמרנית בשוק חדש ומתפתח.

האיגוח: כלי משלים לצעדי

מדיניות להגדלת היצע

האשראי

במסגרת רפורמת הבנקאות הפתוחה שמקדם בנק ישראל, שחקנים רבים כמו בנקים / חברות פינטק יוכלו להתחרות על מתן שירותים פיננסיים מתקדמים, זולים ומותאמים יותר עבור הציבור.

האיגוח משלים את חיזוק כושר התחרותיות של שחקנים אלו בכך שהוא מרחיב את מקורות ההון שלהם וכך מאפשר להם להתחרות בשחקנים גדולים הקיימים בשוק.

במסגרת וועדת שטרומ, ובהובלת בנק ישראל, הוחלט כי חברות כרטיסי האשראי יפרדו מהתאגידים הבנקאיים. במסגרת זאת, חברות כרטיסי האשראי יוכלו לגייס מקורות מימון לא רק מהבנקים, אלא גם באמצעות הנפקות אג"ח ובקווי אשראי מגופים מוסדיים.

**איגוח עשוי להיות כלי משלים בכך שהוא מרחיב ומוזיל את מקורות ההון
עבור החברות המופרדות.**

הגדלת היצע אשראי בזמני משבר

במהלך משבר הקורונה פעל בנק ישראל במספר צעדים חסרי תקדים לטובת הגדלת היצע האשראי במשק, בדגש על עסקים קטנים. כך למשל ניתנו הלוואות לבנקים בריבית נמוכה, המותנות במתן אשראי לעסקים קטנים וזעירים בריבית נמוכה; ניתנו הקלות רגולטוריות לבנקים כמו דרישות ההון; גובש מתווה דחיית תשלומים בהיקפים חסרי תקדים וכן בוצעו מספר התערבויות בשווקים שונים שנועדו לצמצם את הגידול בעלויות המימון במשק.

הפלטפורמה המשפטית והתפעולית של איגוח עשויה להגדיל את מגוון הבטוחות עבור הלוואות מוניטריות וכך לשמש את הבנק המרכזי בהנגשת אשראי לעסקים קטנים ובינוניים במהלך משבר כלכלי דוגמת משבר הקורונה.

כלים נוספים להגדלת ביצע האשראי: פיתוח שוק ריפו לאג"ח ממשלתי

- ריפו הוא כלי מרכזי להספקת נזילות מיידית ללא צורך במימוש נכסים
- מאפשר:
- ניהול תזרימי מזומנים בשגרה ובמצבי קיצון בסיכון אשראי נמוך
- יישום אסטרטגיית מסחר ותוספת תשואה
- תרומה לניהול יעיל של החוב הממשלתי

כלים נוספים להגדלת ביצע האשראי: פיתוח שוק גידורי ריבית לטווח ארוך

- הוצאות על תשלומי משכנתא מהווים רכיב משמעותי בהוצאות משק בית מקומי
- פיתוח מכשירי גידור ריבית עשוי לתרום להוזלת מעבר בין מסלולי ריבית שונים
- מעבר בין ריביות שונות על ידי נגזרי ריבית יסייע לחברות ליעל את תשלומי החוב שלהם

רפורמת שוק ריביות התלבור יתרום ליציבות שוק הנגזרות הארוכות בישראל

לסיכום

- המערכת הפיננסית בישראל מפותחת פחות מאשר במדינות המפותחות; בפרט, היצע האשראי בישראל אינו גבוה
- בנק ישראל פועל לפיתוח שווקים חדשים ולהסרת חסמים ועיוותים מהמערכת הפיננסית שיגדילו את מגוון אפשרויות המימון, ייעלו את הקצאת האשראי ותמחורו, ויאפשרו חלוקת סיכונים יעילה יותר בקרב המוסדות הפיננסיים
- כלי האיגוח מאפשר את זרימת האשראי באופן יעיל יותר בכך שהוא מקצר ומוזיל את התיווך הפיננסי
- יש לקדם את "חוק האיגוח" בצורה באחראית ושקולה באופן שייטיב עם המשק ותמזער סיכונים

תודה